

Zápis ze zasedání Výboru pro práva cizinců

ze dne 26. září 2018

Místo a čas konání: Budova Úřadu vlády ve Vladislavově 4 (Fórum), Praha 1, od 10:00

Přítomni: P. Čížinský, **M. Faltová**, H. Franková, L. Janků, J. Janovská (zástupkyně M. Čaňka), T. Jungwirth (zástupce A. Krchové), Y. Leontiyeva, P. Navrátil (zástupce J. Sosny), K. Štěpánková, L. Wimmer

Nepřítomni: M. Bernkopfová, M. Čaněk, H. Dluhošová, V. Honusková, A. Krchová, F. Nestával, P. Pořízek, H. Rögnerová, J. Sosna

Hosté: O. Brychta (MV), P. Kieler (MPSV), J. Macíček (SUIP), M. Německá (MV), J. Stádník (MPSV), A. Veselá (MPSV)

Sekretariát: D. Otrošinová

Program

- 1. Přístup žáků-cizinců ke vzdělání**
- 2. Posuzování nelegálního zaměstnávání cizinců** (*P. Čížinský*)
- 3. Problematika pracovní migrace** (*O. Brychta, K. Štěpánková*)
- 4. Různé**

Paní předsedkyně na úvod informovala přítomné o změně členství na postu zástupce za Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty, kdy původní zástupkyni, A. Dumont, nahrazuje nová ředitelka, A. Krchová.

1. Přístup žáků-cizinců ke vzdělání¹

Po konstatování usnášeníschopnosti Výbor přikročil ke hlasování. Nejprve bylo předloženo usnesení obsahující krom samotného stanoviska Výboru též konkrétní návrhy změn. Text stanoviska byl v obou usneseních totožný, varianty se od sebe lišily pouze tím, že druhá z nich ony konkrétní návrhy neobsahovala.

Počet přítomných s hlasovacím právem: 9

Hlasovali pro: 8

Zdrželi se: 1

Usnesení Výboru pro práva cizinců Rady vlády pro lidská práva k předkládané novele zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání **bylo tímto Výborem přijato**. O druhém návrhu nebylo nutné hlasovat.

2. Posuzování nelegálního zaměstnávání cizinců²

Představení bodu se ujal P. Čižinský. Shrnul jádro problematiky, které se Výbor věnoval od minulého zasedání. Poukázal především na to, že i nelegální zaměstnanci (nejen cizinci) mají určitý soubor pracovních práv. Vedle toho připomenul informace, které zazněly na minulém jednání, tedy že v případě odhalení nelegálně zaměstnaného cizince bývají kontaktovány úřady cizinecké policie, ale naopak nebývají upozorněny orgány např. finanční správy (případy tedy bývají ukončeny postižením nelegálně zaměstnávajícího zaměstnavatele příslušnou sankcí). Podle P. Čižinského se jedná o chybný přístup, především by mělo docházet i k vymáhání příslušných finančních odvodů a k důslednému dodržování všech pracovněprávních práv a povinností. Společně s T. Jungwirthem k tomuto tématu zpracovali podnět, kde na základě judikatury uvedli, že nelegální práce by měla být posuzována v režimu zákoníku práce, a i pokud by k tomuto nedocházelo, je třeba z vykonané nelegální práce vymáhat ušlé odvody a daně. Vedle toho poukázali na nevhodnou implementaci tzv. sankční směrnice³, která se promítá do § 141b zákona o zaměstnanosti⁴.

¹ Tento bod byl z organizačních důvodů přesunut na závěr jednání, pro přehlednost je zde uveden podle původního programu, neboť spočíval pouze ve hlasování.

Tématu předcházela několikaměsíční emailová konverzace mezi členy Výboru, která navázala na úkol z minulého zasedání Výboru, konkrétně zpracovat návrh usnesení Výboru k předkládané novele zákona o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. Prostřednictvím usnesení chtěl Výbor vyjádřit podporu této novele a zdůraznit problematiku přístupu žáků-cizinců ke vzdělání.

Na základě podnětů členů Výboru byly zpracovány dvě varianty usnesení, které byly členům na jednání předloženy ke hlasování. Zvolená varianta je přílohou tohoto zápisu.

² Téma navazuje na minulé zasedání Výboru, v mezidobí bylo členům rozesláno několik podkladových dokumentů obsahujících vyjádření k tématu. Dokumenty jsou přílohou tohoto zápisu. Je-li v textu zápisu odkazováno na judikaturu, tato je blíže přiblížena v textech podkladových dokumentů.

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

Na podnět odpovědělo ministerstvo práce a sociálních věcí, vyjádřila se též Kancelář Veřejné ochránkyně práv a zástupce akademické obce. K odpovědi ministerstva zaslal J. Čížinský reakci. Výbor se schází jen několikrát do roka, proto byla zvolena forma písemných podkladů a jejich následné projednání na nejbližší schůzi.

Nejprve reagoval J. Stádník. Ministerstvo práce v této otázce zastává kontinuální stanovisko, které bylo vyjádřeno v jejich odpovědi na původní podnět. K předávání zjištění příslušným správním orgánům dochází. Implementace směrnice byla realizována řádným legislativním procesem a ministerstvo neobdrželo žádné podněty ohledně nutnosti změny, a to ani ze strany cizinců. Potenciál pro zlepšení zde ale je. Na druhou stranu postup z moci úřední ve všech případech by mohl znamenat negativní dopady i na zaměstnáváné cizince (v podobě zahajovaných přestupkových řízení).

Pokračoval J. Macíček s tím, že některé věci, které zazněly na minulém jednání, je třeba vysvětlit, a doplnit je fakty z praxe. Vysvětlil, že řízení v oblasti nelegálního zaměstnávání (jak cizinců, tak občanů České republiky) v naprosté většině případů trvá několik měsíců až let (od doby zahájení kontroly do pravomocného rozhodnutí). Státní úřad informace jiným příslušným úřadům⁵ podává. Co se týče případů, kdy cizinec nedisponuje povolením k pobytu, toto je záležitostí cizinecké policie, neboť SUIP nemá oprávnění cizince zadržet, a v těchto případech nerozhoduje příliš často. Příslušné protokoly z kontrol jsou cizinecké policii předávány, ta však patřičné kroky včetně případného správního vyhoštění může činit až na základě vlastního rozhodnutí (počet vyhoštěných cizinců na základě podnětu od SUIP je minimální). Ohledně naplňování § 141b zákona o zaměstnanosti se SUIP ztotožňuje s obsahem vytvořených podnětů, J. Macíček však poukázal na to, že žádné podněty⁶ ve věci nelegálního zaměstnávání cizinců ze strany cizinců či nevládních organizací podány nebyly. Paragraf je vedle toho obtížně vymahatelný. Vedle toho upozornil na to, že počet případů nelegálně zaměstnaných cizinců na území států roste, jedná se především o občany Ukrajiny. Podle jeho názoru by měl být způsob vydávání pobytových povolení a zaměstnaneckých karet upraven. Plošné nedostatky v činnosti SUIP odmítl, může se jednat maximálně o individuální pochybení.

M. Faltová poukázala na to, že pro neziskové organizace je obtížné dohodnout se s cizincem na společném postupu a na vymáhání dlužných částek po zaměstnavateli, a to i z finančních důvodů. Dalším důvodem je, že soudní vymáhání je pro cizince těžko realizovatelné, musel-li území státu opustit.

⁴ § 141b (1) Právnícká osoba, které byla pravomocně uložena pokuta za přestupek podle § 140 odst. 1 písm. e), nebo fyzická osoba, které byla pravomocně uložena pokuta za přestupek podle § 139 odst. 1 písm. f), je povinna uhradit cizinci, který vykonal práci podle § 5 písm. e) bodu 3, dlužnou odměnu, a částku rovnající se součtu částek odpovídajících výši pojistného na všeobecné zdravotní pojištění včetně penále a pojistného na sociální zabezpečení včetně penále, které by jinak byla povinna odvést podle jiných právních předpisů, a náklady související s doručením dlužné odměny podle písmene a), a to i do státu, jehož je cizinec občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu jeho posledního trvalého bydliště, popřípadě do jiného státu, ve kterém má povolen pobyt.

⁵ Generální finanční ředitelství, Česká správa sociálního zabezpečení.

⁶ Od roku 2012.

J. Macíček dále doplnil, že problémy plynou ze samotné definice nelegální práce a z možností vzniku regulérního pracovního poměru bez smlouvy v písemné formě. SUIP se ve své praxi setkává s případy, kdy je konstatováno nelegální zaměstnání, v průběhu řízení však zaměstnavatel i zaměstnanec potvrdí existenci ústní dohody, čímž se mění podstata správního řízení. SUIP následně zjišťuje u orgánů sociálního zabezpečení, zda byly za zaměstnance řádně placeny odvody. Nástroje, které SUIP dává zákon k dispozici, jsou omezené, existuje zde vedle toho možnost pokutovat zaměstnance, k tomu však orgány SUIP vůči cizincům nepřístupují⁷. J. Macíček souhlasil se stanoviskem zástupce akademické obce, J. Tomšeje, dle něhož by bylo vhodné řešit spory z pracovněprávních vztahů mimosoudním způsobem (mediací). Ohledně postupů SUIP se ztotožňují se stanoviskem ministerstva práce.

P. Čížinský upozornil, že při vzniku pracovněprávního poměru je důležité dohodnout se na základních podmínkách výkonu práce, a to písemně nebo konkludentně, s tím, že považuje za nepravděpodobné, aby k této dohodě nedocházelo (neboť se jedná o klíčové informace, které strany potřebují znát). P. Kieler k tomuto odkázal na judikaturu obsaženou ve stanovisku ministerstva práce, podle které určitý soubor případů spadá do kategorie nelegální práce z důvodu neuzavření pracovněprávního poměru. Ministerstvo práce se názorově s touto judikaturou ztotožňuje. P. Čížinský připomněl soubor argumentů ze svého stanoviska, které tuto koncepci narušují.

J. Macíček doplnil, že pokud by si zaměstnanec byl vědom záruk, které dostane i v případech, které jsou posuzovány jako nelegální zaměstnávání (odvedení příslušných částek úřadům, atd.), mohlo by jej to motivovat, aby takto postupoval dále. Podle P. Čížinského je v pořádku, aby zaměstnavatel jako silnější strana vztahu příslušné odvody provedl, a toto by mělo být i v zájmu státu. Podle P. Kielerera by se jednalo o zvýhodnění nelegálně zaměstnaného cizince oproti legálnímu, neboť pokud legálně pracující zaměstnanec neobdrží příslušné platby a nejsou za něj realizovány odvody, jeho jedinou možností je obrátit se na soud. Není důvod k tomu, aby zaměstnanec, který je zaměstnáván nelegálně, měl v této situaci lepší pozici. Došlo by k situaci, kdy legálně zaměstnaný člověk by se musel svých práv domáhat soudně, zatímco za osobu nelegálně zaměstnanou by tento postup učinil státní orgán.

Podle P. Čížinského, kterého podpořil L. Wimmer, má zaměstnanec, který svou práci skutečně odvedl, na odměnu nárok na základě toho, že pracoval. Přístup státu by neměl spočívat v pouhém udělování pokut a rezignaci na práva zainteresovaných subjektů. Ne vždy se navíc jedná o svobodnou volbu zaměstnance, že bude pracovat nelegálně. Zaměstnanec je slabší strana, často zatížená výdaji, se kterými se musí vypořádat, vedle toho jsou zaměstnanci-cizinci často v postavení, kdy si příliš vybírat nemohou. Je zde skupina zaměstnanců, kteří si nelegální zaměstnání cíleně volí (např. mnozí lidé v exekuci), což by však pro SUIP neměl být argument pro absenci postupu. Podle L. Janků je zde nedůvodné rozlišovat legální a nelegální zaměstnance, neboť vůči oběma skupinám osob by měl státní orgán postupovat tak, aby se svých práv domohli. Uložit zaměstnavateli povinnost uhradit dlužné částky je možné i v případě legálního zaměstnávání, totéž by pak mělo být činěno u případů osob, které jsou ještě ve zranitelnějším postavení (zde by měl být

⁷ Pokuty jsou ukládány za opakované prohřešky, např. zneužívání sociálních dávek.

zájem státu na jejich ochraně vyšší). Proaktivnější postup orgánů SUIP je zde odůvodněn veřejným zájmem. I ze sankční směrnice vyplývá, že stát by měl v těchto případech konat, to, že orgány SUIP nedostávají od zaměstnanců (potažmo zaměstnanců-cizinců) podněty, je této odpovědnosti nezprošťuje.

Podle J. Macička je kontrola každé jedné povinnosti uložené pracovní právními předpisy nereálná. Bude-li zde na kontrolách zájem, podpořený ministerstvem práce, SUIP k nim přistoupí. Opatření vzhledem k zaměstnavatelům vydávána jsou, ti jsou na jejich základě povinni podat zprávu o odstranění nedostatků, neodstraněné nedostatky však SUIP umožňují jen provedení další kontroly a uložení další pokuty, což nemusí vést k řešení problému dluhů zaměstnavatele vůči zaměstnanci. Stávající legislativa pak neumožňuje požadovat doplacení dlužných částek za nelegálně zaměstnávané cizince. Zaměstnavatelé jsou odrazováni od změny výpovědi v průběhu správního řízení (kdy začnou svorně prohlašovat uzavření poměru ústně, tedy legální zaměstnání) zvýšením příslušné pokuty, vedle toho správní orgán k této změně výpovědi přihlíží, neboť bývá často účelová.

M. Faltová podotkla, že pokud se dotčeným zaměstnancům nedostane pomoci od státu a chybí zde zákon o bezplatné právní pomoci, tak se dlužných částek často nemají jak domoci. Výsledkem debaty by tedy ideálně mohly být návrhy na zlepšení stávajícího stavu. Podle J. Macička by bylo nutné změnit celý přístup k posuzování nelegální práce, existují státy (např. Belgie), které užívají termín „nedeklarovaná práce“, zde je ochrana zaměstnanců silnější. Pokud by SUIP změnil své postupy za současného legislativního nastavení, neměl by pro to zákonný podklad.

Dnes SUIP postupuje tak, že všechna pravomocná rozhodnutí o uložení pokuty ohledně zaměstnávaných cizinců předává, neboť si je žádají finanční úřady. U českých zaměstnanců dochází k předávání u výraznějších prohřešků (např. vyšší počet nelegálně zaměstnaných). Pokud by byly předány veškeré případy, jednalo by se o neúměrnou zátěž pro příslušné orgány v podobě desítek případů. Tento postup je dle P. Čížinského v rozporu s řešenou judikaturou. J. Stádník podotkl, že SUIP předává informace tak, jak má, a to, že další orgány pak neučiní příslušné kroky, není vinou SUIP, ani ministerstva. J. Stádník dále dodal, že se jedná o celospolečenskou otázku s větším přesahem, než je Výbor schopen řešit.

P. Navrátil k otázce možných řešení přednesl informace ohledně bezplatné právní pomoci. Z pohledu ministerstva spravedlnosti se jedná o významný zákon, na jehož potřebnosti panuje shoda, a na přípravách se pracuje. Dále uvedl, že spory z vymáhání dlužných částek ve vztahu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem patří do pravomoci civilních soudů, a ministerstvo se brání tomu, aby orgán moci veřejné získal oprávnění vymáhat za jinou osobu její subjektivní práva.

Nástroj v podobě pravomoci SUIP uložit zaměstnavateli zaplatit dlužné částky (tedy silnější nástroj než exekučně nevymahatelné opatření k nápravě) byl ze strany P. Čížinského navrhován několikrát.

L. Janků poukázala na případy kontrol zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají cizince, u nichž se SUIP potýká s problémem nedostatečného zajištění tlumočení. V důsledku toho nemusí být zjištěny všechny podstatné informace. J. Maciček odpověděl, že se v první řadě dbá na důkladnou přípravu

kontrol (zajištění tlumočení předem), vedle toho je využívána databáze tlumočnicků ministerstva práce. J. Macíček souhlasil s tím, že výpověď cizince na místě je v řízení klíčová.

T. Jungwirth shrnul sporné body. V první řadě je zde spor ohledně toho, že v případě zjištění nelegálně zaměstnaného cizince a vydání pravomocného rozhodnutí se tato informace předává na další orgány státní správy (úřady správy sociálního zabezpečení). A dále jde o otázku, zda by v těchto případech měla být nelegálnímu zaměstnanci vyměřena odměna. Zaměstnavatel by měl být od nelegálního zaměstnávání odrazován, povinnost odvodů by vedle dnes užívané pokuty tvořila další sankční aspekt. S tímto P. Kieler souhlasí, zaměstnavateli se nelegální zaměstnávání samozřejmě nemá finančně vyplácet, pokuta je ale dnes vždy vyšší než by byly povinné odvody.

Podle J. Macíčka a K. Štěpánkové by se navrhovaným opatřením nelegální zaměstnávání spíše podpořilo, neboť zaměstnanec bude mít i v případě porušení zákona garanci výplaty odměny a zaplacení příslušných odvodů. Zároveň je momentálně stav takový, že dle stávající legislativy požadované postupy SUIP činit nemůže. Bude-li panovat shoda na neudržitelnosti situace, je nutná změna právní úpravy. SUIP není všemocný a kontrolou na místě není možné řešit vše, měla by zde být větší zainteresovanost dalších státních subjektů. Bezpečnost práce je kontrolována bez ohledu na aspekty legality zaměstnávání. Zaměstnanci-cizinci pak v mnohých případech dostatečně nespolupracují.

M. Faltová uzavřela dosavadní debatu a vyzvala přítomné k návrhům na řešení či další kroky. Uvítala by zjištění, zda má informační povinnost plněná ze strany SUIP nějaké další dopady, a případně jaké, tedy jakým způsobem informované orgány postupují. Příslušné subjekty budou osloveny.

Odešli hosté z ministerstva práce a sociálních věcí a zástupce ministerstva spravedlnosti.

3. Problematika pracovní migrace

M. Faltová přesunula diskusi k obecnému tématu zaměstnávání cizinců na našem území, především požádala o informaci ohledně počtu cizinců s polskými vízy. Reagoval J. Macíček, s tím, že na základě kontrolní činnosti SUIP může říci, že situace se příliš nemění. Mezi nelegálně zaměstnanými cizinci převažují občané Ukrajiny, přibývá občanů Srbska. Ve většině případů je zjištěno, že cizinci v Polsku vůbec nepracovali a začali vykonávat činnost až na našem území. Zvýšil se počet osob pracujících v rámci bezvízového styku, zároveň s tím roste počet falsifikátů (např. rozhodnutí úřadů práce nebo biometrických pasů).

Dále uvedl, že agentury práce často přetahují zaměstnance-cizince od zaměstnavatelů zapojených do projektů. Toto se děje převážně legálně, zaměstnanci požádají stanoveným způsobem o změnu zaměstnavatele. Agentury práce jsou z projektů vyloučeny, z tohoto důvodu shánějí zaměstnance od jiných zaměstnavatelů. Zaměstnavatelé jsou o tomto poučováni na fórech pořádaných ministerstvem práce. Agentury vyvíjejí na zaměstnance cizinci silný nátlak, a zaměstnavatelé nejsou schopni tyto zaměstnance včas přesvědčit, že v konečném důsledku pro ně přechod pod

agentury nemusí být lepší. Momentálně nelze přesně vyčíslit, kolika případů se tyto přechody týkají.

M. Faltová doplnila zkušenost, že v současné době do České republiky nepřichází nikdo na zaměstnaneckou kartu, kdo nejde přes režim. Tento stav znevýhodňuje malé zaměstnavatele. Vedle toho se stává, že zaměstnavatel nakonec přichozí zaměstnance nezaměstná, a zaměstnanci-cizinci pak nabídku agentur využijí rádi. Tyto situace se objevují stále častěji.

Na dotaz L. Janků ohledně postihu trestné činnosti vůči zaměstnancům ze strany zaměstnavatelů J. Macíček uvedl, že pokračuje spolupráce v rámci Meziresortního orgánu pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců. Naši definici vykořisťování lze v porovnání např. s dalšími evropskými státy považovat za liberální. Několik podání vůči orgánům činným v trestním řízení bylo učiněno, policie následně postupuje samostatně.

Odešel zástupce SUIP.

3.1 Zaměstnanecké projekty a režimy

Slova se ujala K. Štěpánková. Pilotně byly projekty zahájeny projektem vysoce kvalifikované migrace z Ukrajiny, systém zůstal zachován a je od té doby zdokonalován. Tento typ migrace je efektivní i v oblasti zátěže na administrativní práci. Od zahájení projektů se přihlásilo 1 186 žadatelů o zaměstnanecké či modré karty (neboť v tomto projektu mají možnost volby). Následně byl zprovozněn tzv. Režim Ukrajina, původně začínal na kvótě 3 600 osob, kvóta byla postupně navyšována, na přelomu let 2017 a 2018 jde o kvótu 19 600 osob. Díky zavedení systému se významně zkrátily čekací lhůty. Na jaře letošního roku byl podobný způsob výběrové migrace vztažen i na Filipíny a Mongolsko s roční kvótou 1 000 lidí, kdy od počátku roku bylo v rámci Filipín podáno 118 žádostí, v případě Mongolska 594 (náběh u Filipín je pozvolný díky tamějším specifikům). Od prvního září letošního roku byl spuštěn režim pro Srbsko s roční kvótou 2 000 osob. Pravomoc měnit znění projektů v základních parametrech je oprávněn Koordinační orgán na ochranu státních hranic a migrace (není-li změna nutná usnesením vlády). Na základě jeho rozhodnutí ze září letošního roku se Projekt na vysoce kvalifikovanou migraci, který platí pro Ukrajinu, rozšiřuje i na Indii, pro oba státy dnes platí kvóta 500 pracovníků za rok. Co se týče konkrétních povolání, např. u Projektu Ukrajina jde často o lékaře a stomatology, u Indie o IT odborníky.

O. Brychta doplnil, že režimy pro Srbsko, Filipíny a Mongolsko se liší tím, že cizince a zaměstnavatele má na starosti ministerstvo průmyslu a obchodu. Díky tomu, že je zde jediný garant, je situace přehlednější.⁸ Je zde zvolen vhodnější model přihlašování než tzv. nekonečná fronta, jako je tomu u Režimu Ukrajina, zde však změna není možná díky většímu počtu garantů. Zaměstnavatel

⁸ Na webových stránkách ministerstva lze např. nalézt informace o zbývajících místech, viz odkaz: <https://www.mpo.cz/pridelovani-kodu/>

již musí zaměstnávat minimálně deset zaměstnanců, stejně jako u režimu Ukrajina. Všichni zaměstnavatelé jsou ministerstvem vyhodnoceni z pohledu vhodnosti účasti v projektu.

Vedle uvedených projektů funguje dále Projekt Zemědělec, určený pro Ukrajinu. Tento byl vytvořen na základě požadavku komor a ministerstva zemědělství. Byla zde totiž poptávka po cizincích, u nichž by nebyla podmínka zaměstnat je minimálně po dobu jednoho roku (jako u Režimu Ukrajina), kdy zároveň půlroční pobyt cizince za účelem sezónního zaměstnávání nebyl dostačující. Zájem o tento projekt však nebyl příliš vysoký, neboť byl omezen na pracovníky jednorocní. Především v návaznosti na kůrovcovou kalamitu a požadavek ministerstva zemědělství na vyšší počty ukrajinských pracovníků byl přenastaven Projekt Ukrajina tak, že 500 žádostí bylo vyčleněno pro zaměstnanecké karty a zbývajících 1500 žádostí pro dlouhodobá víza za účelem sezónního zaměstnání pro zaměstnavatele v lesnictví a dřevařství. Projekt má krátkodobě řešit potřebu pracovníků v lesnictví. Na podobné případy se mají dále využívat mimořádná pracovní víza, zaváděná novelou zákona o pobytu cizinců, která v současnosti prochází legislativním procesem. Sezonní zaměstnání mimo Režim Ukrajina jdou přes povolení k zaměstnání, které vydává místně příslušný úřad práce, na toto je napasováno šestiměsíční vízum. Na sezonní víza se nevztahují stejné početní limity jako pro nabírání žádostí o zaměstnanecké karty na zastupitelských úřadech na Ukrajině. Letos bylo nabráno asi 500 žádostí o dlouhodobá víza za účelem sezónního zaměstnání.

J. Čížinský se dotázal na představu ohledně nově zaváděných mimořádných pracovních víz. O. Brychta uvedl, že by šlo o ideální nástroj např. právě pro potřeby zemědělského sektoru. Vízum, které by nebylo usazovacího typu, by se cizinci vydávalo na rok, kdy po uběhnutí doby by cizinec nepřecházel na jiný typ pobytu a musel by území státu opustit. Vydávání víz bude časově efektivnější oproti vydávání zaměstnaneckých karet. Výše kvót zatím není stanovena. Víza budou fungovat tak, že nařízení vlády stanoví profese, kvóty a sektor ekonomiky, rozsah tedy bude stanoven vzhledem k potřebám. I pro případ těchto víz bude potřebné zajistit dostatečné administrativní kapacity, ale proces vydávání by byl snazší.

K. Štěpánková se dále přesunula k Projektu pro zdravotníky (který spadá do Projektu vysoce kvalifikovaných pracovníků), který byl pozastaven, ale následně opět uveden do chodu. Ze strany ministerstva zdravotnictví zde byly návrhy na změny ohledně uspořádání aprobační zkoušky. Z projektu byli vyloučeni farmaceuti. Dále má být zrušen institut prodloužení povolení udělovaného ministerstvem zdravotnictví k výkonu lékařského povolání, cizinec bude mít jeden řádný a tři pokusy opravné na složení aprobační zkoušky.

P. Čížinský vyjádřil nesouhlas se zavedením institutu mimořádných pracovních víz. V současné době existuje zbytečně velké množství režimů a víz, systém je absurdně přeregulovaný a nepřehledný, nevhodná je i kombinace zákonné a podzákonné regulace. Mimořádná pracovní víza se vrací před rok 2014, kde se od tohoto typu upustilo. O. Brychta dodal, že tomuto úplně nepomáhá unijní legislativa, na základě níž bylo mnoho institutů zavedeno. Dále uvedl, že je nutné brát v potaz, že cizinec si může typ pobytu zvolit.

O. Brychta k tématu dále doplnit problémy v oblasti průmyslových zón, z nichž některé případy byly v nedávné době medializovány. Mezi společnostmi zaměstnávajícími cizince a městy dochází již teď na některých místech k nesouladům, díky čemuž by nebyl vhodný velký příliv zahraničních pracovníků, kteří by zde zůstali dlouhodobě. Mimořádná pracovní víza budou schopna efektivně reagovat na ekonomické potřeby, které se v čase mění; pokud zde budou cizinci mít zájem pracovat dlouhodobě, mají tuto možnost skrze zaměstnaneckou kartu. Podle P. Čižinského však zaměstnanci nebudou mít svobodnou volbu, neboť na zaměstnanecké karty se nedostává míst, zaměstnanci tedy budou nuceni k využívání mimořádných pracovních víz. K. Štěpánková k tématu doplnila, že je zde velký tlak hospodářských reprezentací a zaměstnavatelů, kteří vyžadují zaměstnance ze zahraničí kvůli nedostatečnému obsazení pracovních míst. Z tohoto důvodu je snaha vymyslet nástroj, jak sem zaměstnance dostat dostatečně rychle, ale zároveň zohlednit, že pravděpodobně brzy dojde k ekonomické změně, která s sebou přinese růst nezaměstnanosti českých zaměstnanců. Otázku ovlivňuje i nedostatečné personální zabezpečení ve státní správě. Především z těchto důvodů jsou hledány další způsoby, které by za stávající situace problémy efektivně řešily.

M. Faltová uvítala výzvu ke hledání společného řešení, na druhou stranu toto je těžké v případě, kdy konkrétně návrh na zavedení mimořádných pracovních víz ani neprošel mezirezortním připomínkovým řízením a žádná debata mu nepředcházela. Víza podle jejího názoru reflektují poptávku zaměstnavatelů, ale ne otázku práv zaměstnanců-cizinců. Zaměstnanecká karta je podle ní dostatečný nástroj poskytující ochranu práv zaměstnanců-cizinců. Zaměstnavatelé jsou vedle toho pouze jednou ze zájmových skupin, které se problematika týká, a nemělo by se jí takto stranit. T. Jungwirth dodal, že by zde měla být snaha, aby zaměstnavatelé též aktivně vystupovali v integračním procesu, i z tohoto pohledu jsou mimořádná pracovní místa antisystémová. Y. Leontiyeva doplnila, že je též možné, že se změnou ekonomické situace, kterou bude tedy následovat odliv zahraničních pracovníků, může přijít stav, že čeští zaměstnanci o pracovní místa doposud obsazená zaměstnanci-cizinci nebudou mít zájem. O. Brychta k tomuto zdůraznil prvek mimořádnosti, víza budou v případě potřeby specifikována a aktivována nařízením vlády. K. Štěpánková téma uzavřela s tím, že považuje za důležité dbát především na ochranu českých zaměstnanců. Y. Leontiyeva varovala před vytvářením specifických profesí, které zůstanou vhodné jen pro migranty a které nebudou čeští občané ochotni vykonávat.

4. Různé

V tomto bodě vznesla L. Janků dotaz ohledně situace v oblasti zdravotního pojištění cizinců. Odkázala na usnesení vlády z 24. července letošního roku⁹, kterým vláda uložila ministru zdravotnictví zpracovat návrh nové právní úpravy zdravotního pojištění cizinců při jejich pobytu na území České republiky. Návrh zákona o povinném zdravotním pojištění cizinců má být vypracován ve spolupráci s ministerstvem financí. Návrh novely zákona o veřejném zdravotním pojištění a

⁹ Č. j. 621/18.

---

návrhy dalších souvisejících zákonů má být vypracován ve spolupráci s ministerstvem vnitra a ministerstvem financí.

Ministerstvo zdravotnictví a ministerstvo financí budou vyzvána k poskytnutí informací, které budou zprostředkovány členům Výboru. Výbor pro práva cizinců se tomuto tématu bude věnovat na dalším zasedání.